

Listopad 2016

Kontrola i egzekwowanie rybołówstwa w Polsce

Listopad 2016

Spis treści

Streszczenie i rekomendacje	3
Wprowadzenie: polskie ramy prawne dla kontroli i egzekwowania przepisów dotyczących rybołówstwa morskiego	4
1 Ramy egzekwowania przepisów dotyczących rybołówstwa w Polsce	5
1.1 Właściwe organy	5
1.2 Organizacja kontroli rybołówstwa w Polsce	7
1.3 Poważne naruszenia zasad WPR.....	8
1.3.1. Co stanowi poważne naruszenie	8
2 System punktów	8
2.1 System punktów dla armatorów.....	9
2.2 System punktów dla kapitanów	9
2.3 Kary pieniężne.....	10
2.4 Kary dodatkowe.....	12
3 Rejestr naruszeń przepisów WPR	12
3.1 Co dzieje się w praktyce	13
3.2 Dane dotyczące polskiego krajowego programu kontroli na Morzu Bałtyckim.....	13
3.3 Dane dotyczące naruszeń	14
3.4 Dane dotyczące naruszeń z Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie.....	14
3.5 Dane dotyczące naruszeń z Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Słupsku	15
3.6 Dane dotyczące naruszeń z Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Gdyni.....	15
4 Dyskusja i rekomendacje.....	17
Podsumowanie	19
Aneks I - Kryteria na podstawie których Okręgowy Inspektor Rybołówstwa Morskiego dokonuje oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa.....	20
Bibliografia	31

Listopad 2016

Streszczenie i rekomendacje

W 2009 roku Unia Europejska przyjęła nowe rozporządzenie w sprawie kontroli przestrzegania przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa (dalej WPR), którego celem jest ustanowienie zasad dotyczących kontroli rybołówstwa w państwach członkowskich. Rozporządzenie to weszło w życie w 2010 roku. Nakłada ono na właściwe organy państw członkowskich szereg obowiązków egzekucyjnych:

- Zapewnienie, iż odpowiednie środki są powzięte za każde naruszenie zasad WPR.
- Wprowadzenie skutecznie odstrasżających kar za poważne naruszenia.
- Ustanowienie systemu punktów karnych dla właściciela licencji połowowej i kapitana statku rybackiego, którzy dopuścili się poważnego naruszenia przepisów WPR.
- Wprowadzenie do Krajowego Rejestru Naruszeń wszystkich naruszeń przepisów WPR.

W niniejszym raporcie analizie poddano ramy funkcjonowania polskiego rybołówstwa oraz jego realizację w świetle wymagań rozporządzenia kontrolnego przepisów WPR. Przedstawia on przegląd polskiego systemu rybołówstwa, szczegółową analizę systemu egzekwowania przepisów, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji systemu nakładania kar oraz punktów karnych. Raport ten ocenia również przejrzystość oraz dostęp do informacji w kwestiach dotyczących rybołówstwa. Wykorzystuje on również publikację z 2009 roku na temat kontroli polskiego rybołówstwa pt: „Raport z przeprowadzonego monitoringu instytucji odpowiedzialnych za kontrolę polskiego rybołówstwa na Morzu Bałtyckim”¹ wydaną przez Federację Zielonych GAJA przy współpracy z Fisheries Secretariat. Jej celem było opisanie nieściśności w zarządzaniu rybołówstwem na Bałtyku oraz w polskim systemie monitoringu i kontroli rybołówstwa na Morzu Bałtyckim.

Raport kończy się serią rekomendacji:

- Należy zapewnić wysoką jakość i efektywność kontroli. Po przeprowadzonej analizie danych, zanotowano zaskakująco niską liczbę wykrytych naruszeń w porównaniu do liczby przeprowadzonych kontroli. To mogłoby świadczyć, że większy nacisk kładzie się na ilość niż na jakość przeprowadzanych kontroli.
- Należy wydać odpowiednie wytyczne oraz przeprowadzić szkolenia na temat nakładania sankcji administracyjnych. Nowe ramy prawne dotyczące rybołówstwa morskiego weszły w życie w 2015 roku, od tego czasu nie stwierdzono żadnych poważnych naruszeń przepisów WPR. Może być to spowodowane faktem, iż nowe przepisy nie są zrozumiałe dla organów odpowiedzialnych za nakładanie sankcji administracyjnych, ale może to być również spowodowane brakiem politycznej woli, by efektywnie implementować nowe przepisy. Jeżeli rząd polski nie odniesie się do tego problemu, może spotkać się on z postępowaniem Komisji w sprawie naruszenia prawa UE.
- Należy zwiększyć dostępność i wiarygodność danych dotyczących wdrażania przepisów WPR. Większość danych dotyczących kontroli i wdrażania nie tylko nie jest publicznie udostępniona, ale nawet nie jest ujednolicona. Dodatkowo, publicznie dostępny nie jest również krajowy rejestr naruszeń przepisów WPR, pomimo iż został wprowadzony. Jest to sprzeczne z wymogiem przejrzystości, o którym mowa w Rozporządzeniu WPR.

¹ Raport z monitoringu instytucji odpowiedzialnych za kontrolę polskiego rybołówstwa na Morzu Bałtyckim, Federacja Zielonych Gaja, Szczecin 2009, dostępne pod: <http://gajonet.pl/zielonabutelka/raport-z-monitoringu-instytucji-odpowiedzialnych-z/>.

Listopad 2016

- Należy dążyć do uproszczenia ram prawnych. Polskie prawodawstwo jest wewnętrznie niespójne, a sposób egzekwowania przepisów nadmiernie skomplikowany i niejednokrotnie wprowadzający w błąd. Te rozbieżności powinny zostać ujednoczone, a ramy prawne uproszczone, by były jasne dla wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Wprowadzenie: polskie ramy prawne dla kontroli i egzekwowania przepisów dotyczących rybołówstwa morskiego

Szereg nowych unijnych aktów prawnych reguluje organizację kontroli i egzekwowanie przepisów o rybołówstwie w Polsce: rozporządzenie w sprawie nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (dalej jako rozporządzenie w sprawie połowów NNN)², rozporządzenie ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (dalej jako rozporządzenie kontrolne)³, rozporządzenie wykonawcze do rozporządzenia kontrolnego⁴ oraz decyzja wykonawcza Komisji ustanawiająca indywidualny program kontroli i inspekcji dla połowów dorsza, śledzia atlantyckiego, łososia i szprota w Morzu Bałtyckim⁵. Akty te są w Polsce wiążące w całości i bezpośrednio stosowane. Znaczący to, iż rozporządzenia stanowią część polskiego systemu prawnego i nie trzeba już ich wprowadzać krajowymi środkami prawnymi. Jednakże Polska, tak jak inne kraje członkowskie, może być zmuszona do zmodyfikowania dotychczasowych regulacji, by były one zgodne z obowiązkami zawartymi w tych rozporządzeniach lub przyjęcia dodatkowych środków prawnych, aby umożliwić pełną realizację wymagań zawartych w rozporządzeniach. To nie zmienia jednak faktu, iż rozporządzenia mają w Polsce bezpośredni skutek prawny. W rezultacie nie można przyjąć do porządku prawnego żadnych środków krajowych, które będą sprzeczne z rozporządzeniem w sprawie połowów NNN lub rozporządzeniem kontrolnym⁶.

W celu sprostania obowiązkowi wynikającemu z rozporządzeń unijnych, Polska uchyliła ustawę z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie morskim, zastępując ją nową ustawą z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim⁷ (dalej jako u.o.r.m), która weszła w życie w dniu 4 marca 2015 r. U.o.r.m jest głównym aktem prawnym określającym zasady dotyczące rybołówstwa, zakres zadań i właściwość organów w odniesieniu do nadawania, cofania i zawieszania uprawnień do połowów, jak również zasady dotyczące nadzoru nad rybołówstwem morskim oraz nad wyładunkiem i przeladunkiem organizmów morskich. Ponadto, szczegółowe przepisy zostały zawarte w aktach wykonawczych do ustawy:

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiające wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym, i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymania i eliminowania (OJ L286/1).

³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (OJ L343/1).

⁴ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 404/2011 z dnia 8 kwietnia 2011 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009 ustanawiającego wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (OJ L 112).

⁵ Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 21 czerwca 2013 r. ustanawiająca indywidualny program kontroli i inspekcji dla połowów dorsza, śledzia atlantyckiego, łososia i szprota w Morzu Bałtyckim (2013/305/EU).

⁶ P.Craig, G. de Búrca, EU Law: Text, Cases and Materials, Sixth Edition, Oxford University Press, p.107.

⁷ Ustawa z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim, < <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150000222>>.

Listopad 2016

- Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie kryteriów, na podstawie których okręgowy inspektor rybołówstwa morskiego dokonuje oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa⁸;
- Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za poważne naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa⁹;
- Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2015 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenia przepisów o rybołówstwie morskim.¹⁰

Zgodnie z rozporządzeniem kontrolnym, właściwe organy mają obowiązek określenia krajowego programu kontrolnego stosowanego do każdego planu wieloletniego przyjmowanego przez Polskę. Plany takie są ustalane zgodnie ze szczegółowymi wartościami odniesienia w zakresie inspekcji dla planów wieloletnich określonych w załączniku I do tego rozporządzenia. W rezultacie Polska jako państwo członkowskie wywiązuje się z obowiązków wynikających z tych przepisów przyjmując corocznie polski krajowy program kontroli na Morzu Bałtyckim.

1 Ramy egzekwowania przepisów dotyczących rybołówstwa w Polsce

W tej części omówione zostaną instytucjonalne ramy prawne dotyczące przeprowadzania kontroli i inspekcji, a w szczególności rozporządzenia, które regulują sytuacje poważnych naruszeń przepisów WPR oraz przepisy dotyczące utworzenia rejestru tych naruszeń.

1.1 Właściwe organy

Rybołówstwo morskie podlega obecnie Ministerstwu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, utworzonemu Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r.

Minister do Spraw Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej sprawuje nadzór nad okręgowymi inspektorami rybołówstwa morskiego, jako organami administracji rządowej niezespólonej. Ich podstawę prawną działania znajdziemy w przepisach art.100-114 ustawy o rybołówstwie morskim. Inspektorzy wykonują swoje zadania przy pomocy okręgowych inspektoratów rybołówstwa morskiego (dalej OIRM). Głównym zadaniem okręgowego inspektora rybołówstwa morskiego jest monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących rybołówstwa morskiego. Minister do Spraw Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej sprawuje nadzór nad działalnością inspektorów.

Wyróżnia się trzech inspektorów i odpowiednio trzy wspierające ich inspektoraty: po jednym w Szczecinie, Słupsku i Gdyni.¹¹ Każdemu z nich podlega szereg inspektorów terenowych wraz ze wspierającymi ich inspektoratami terenowymi.

⁸ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie kryteriów, na podstawie których okręgowy inspektor rybołówstwa morskiego dokonuje oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, <<http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2015/1453/1>>.

⁹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za poważne naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, <<http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2015/1455/1>>.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2015 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenia przepisów o rybołówstwie morskim, <<http://dziennikustaw.gov.pl/du/2015/1661>>.

Listopad 2016

Do zadań inspektorów okręgowych należą:

- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o rybołówstwie morskim oraz przepisów o organizacji rynku rybnego;
- wykonywanie kontroli oraz inspekcji, o których mowa w rozporządzeniu kontrolnym;
- wykonywanie kontroli oraz inspekcji, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie połowów NNN;
- dokonywanie oceny wagi naruszeń przepisów WPR w ramach wspólnotowego systemu kontroli;
- nakładanie kary pieniężnej za naruszenie przepisów o rybołówstwie morskim oraz organizacji rynku rybnego;
- przyznawanie punktów za poważne naruszenia przepisów WPR.12
- Kontrole przeprowadzane są przez inspektorów na lądzie i na morzu. Do obecnych priorytetów należą:
 - kontrola statków rybackich, przy użyciu których prowadzi się połowy ryb z gatunków podlegających indywidualnemu programowi kontroli i inspekcji w Morzu Bałtyckim, ustanowionemu Decyzją Wykonawczą Komisji nr 2013/305/UE z dnia 21 czerwca 2013 r. tj. połowów dorsza, śledzia atlantyckiego, łososia i szprota, zwłaszcza w zakresie przestrzegania obowiązku wyładunkowego;
 - kontrola statków rybackich, z których wyładunkowane są ryby z gatunków podlegających indywidualnemu programowi kontroli i inspekcji w Morzu Bałtyckim ustanowionemu Decyzją Wykonawczą Komisji nr 2013/305/UE z dnia 21 czerwca 2013 r., tj. wyładunków dorszy, śledzi atlantyckich, łososi i szprotów;
 - kontrola statków rybackich na morzu, w szczególności tych, z których wystawiane lub wydawane są narzędzia połowowe używane do połowów ryb z gatunków podlegających indywidualnemu programowi kontroli i inspekcji w Morzu Bałtyckim ustanowionemu Decyzją Wykonawczą Komisji nr 2013/305/UE z dnia 21 czerwca 2013 r., tj. wyładunków dorszy, śledzi atlantyckich, łososi i szprotów;
 - kontrola statków rybackich, przy użyciu których prowadzi się:
 - niesortowane połowy ryb pelagicznych, w szczególności w podobszarach lub okresach możliwego wystąpienia przyłowu dorsza
 - połowy sportowo- rekreacyjne
 - kontrola środków transportu i podmiotów skupujących produkty rybołówstwa ze szczególnym uwzględnieniem przeznaczenia ryb podlegających obowiązkowi wyładunkowemu, a będących poniżej minimalnego rozmiaru odniesienia do celów ochrony;
 - weryfikacja mocy silników statków rybackich;
 - kontrola przestrzegania przepisów dotyczących identyfikowalności produktów rybołówstwa na etapie połowu, wyładunku, transportu, magazynowania i pierwszej sprzedaży.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2004r. w sprawie siedzib i terytorialnego zakresu działania inspektorów rybołówstwa morskiego, < <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20042232267>>. OIRM w Szczecinie ma inspektoraty terenowe w Świnoujściu, Dziwnowie, Wolinie, Trzebieży i Mrzeżynie. OIRM w Słupsku w Kołobrzegu, Darłowie, Uście and Łebie, OIRM w Gdyni ma inspektoraty w Helu, Władysławowie, Fromborku i Sztutowie.

¹² Artykuł 107 u.o.r.m.

Listopad 2016

- Polski Krajowy Program Kontroli wskazuje 48 inspektoratów zaangażowanych bezpośrednio w kontrolę, zarówno na lądzie, jak i na morzu, z czego 18 na obszarze OIRM Gdynia, 16 na obszarze OIRM Słupsk oraz 14 na obszarze OIRM Szczecin. Dostępnych jest 10 statków patrolowych oraz 22 samochody, z czego 2 statki i 9 samochodów na obszarze OIRM Gdynia, 2 statki i 7 samochodów na obszarze OIRM Słupsk, 5 statków oraz 6 samochodów na obszarze OIRM Szczecin.¹³
- Dodatkowo, w 2003 roku w Gdyni powstało Centrum Monitorowania Rybołówstwa, które funkcjonuje od 2004 roku. Centrum jest wydziałem Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Centrum zostało desygnowane jako Ośrodek Monitorowania Rybołówstwa zgodnie z Rozporządzeniem kontrolnym i do jego zadań należy w szczególności wprowadzanie danych dotyczących działalności połowowej do Elektronicznego Systemu Raportowania (ang.ERS) oraz satelitarne monitorowanie jednostek rybackich (ang.VMS).¹⁴

1.2 Organizacja kontroli rybołówstwa w Polsce

W polskim krajowym programie kontroli na Morzu Bałtyckim na rok 2016 szczególnie skupiono się na kontroli działalności związanej z rybołówstwem morskim. Nacisk położono na statki rybackie, przy użyciu których prowadzone są połowy i wyładunki dorsza, śledzia atlantyckiego, łososia i szprota, jako że statki te podlegają obowiązkowi wyładunkowemu. Pozostałe statki również podlegają kontroli w celu sprawdzenia ewentualnych połowów tych gatunków ryb.

W ramach tego programu kontrole stosuje się również do transportu i wprowadzania na rynek dorszy, śledzi atlantyckich, łososi i szprotów. W celu optymalizacji wykorzystania środków kontroli wykorzystuje się analizę ryzyka zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji z dnia 21 czerwca 2013 r., pozwalającą określić preferowane kierunki działań kontrolnych.

Intensywność inspekcji na morzu to co najmniej 200 dni kontrolnych (z ustaloną minimalną liczbą dni dla OIRM w Gdyni 80 dni, w Słupsku 60 dni, w Szczecinie 60 dni) w celu:

- inspekcji co najmniej 0,25% rejsów połowowych realizowanych przez statki rybackie „bardzo niskiego”, „niskiego” i „średniego” poziomu ryzyka;
- inspekcji co najmniej 2,5% rejsów połowowych realizowanych przez statki rybackie „wysokie poziomu ryzyka”;
- inspekcji co najmniej 5% rejsów połowowych realizowanych przez statki rybackie „bardzo wysokiego poziomu ryzyka”.

Poziom inspekcji na lądzie dotyczący wyładunków i pierwszej sprzedaży zależy również od rodzaju statku rybackiego.¹⁵

¹³ Ibid.

¹⁴ Strona internetowa Centrum Monitorowania Rybołówstwa: <http://www.cmr.gov.pl/index.php>.

¹⁵ Dokładne dane to: (i) Inspekcja co najmniej 2% całkowitej masy ryb podlegających indywidualnemu programowi kontroli i inspekcji w Morzu Bałtyckim tj. połowów dorsza, śledzia atlantyckiego, łososia i szprota, wyładowanej przez statki rybackie „bardzo niskiego”, „niskiego” i „średniego” poziomu ryzyka; (ii) inspekcja co najmniej 10% całkowitej masy ryb, podlegających indywidualnemu programowi kontroli i inspekcji w Morzu Bałtyckim tj. połowów dorsza, śledzia atlantyckiego, łososia i szprota, wyładowanej przez statki rybackie „wysokiego poziomu ryzyka”; (iii) inspekcja co najmniej 15% całkowitej masy ryb, podlegających indywidualnemu programowi kontroli i inspekcji w Morzu Bałtyckim tj. połowów dorsza, śledzia atlantyckiego, łososia i szprota, wyładowanej przez statki rybackie „bardzo wysokiego poziomu ryzyka”; (iv) inspekcja co najmniej 20% masy wszystkich wyładunków

Listopad 2016

Dodatkowo, inspektorzy biorą udział we wspólnych inspekcjach w ramach kampanii kontrolnych (ang. Joint Deployment Plan) na Bałtyku działających w ramach Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa w Vigo.¹⁶

W celu wzmocnienia kontroli w nadchodzących latach, Minister zobowiązał się przeznaczyć na ten cel środki finansowe dostępne w ramach działania „kontrola i egzekwowanie” zawartym w Programie Operacyjnym „Rybacktvo i Morze”.

Ponadto w celu usprawnienia kontroli i ujednoczenia procedur kontrolnych stosowanych w odniesieniu do rybołówstwa morskiego i rybacktva śródlądowego, zaplanowana została zmiana struktury służb kontrolnych w Polsce przez połączenie obecnych służb oraz powołanie jednego generalnego inspektora rybołówstwa.¹⁷

1.3 Poważne naruszenia zasad WPR

1.3.1. Co stanowi poważne naruszenie

Art. 79 u.o.r.m reguluje kwestie poważnego naruszenia przepisów WPR. W ustępie pierwszym art. ten odwołuje się bezpośrednio do kategorii poważnych naruszeń zawartych w art. 42 ust.1 rozporządzenia NNN. 12 kategorii poważnych naruszeń jest włączonych do Aneksu XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego. Lista naruszeń zawarta w polskim prawie jest bardziej szczegółowa, niemniej zawiera ona wszystkie kategorie naruszeń wspomniane w prawodawstwie unijnym.

Kryteria, na podstawie których dokonuje się oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów WPR, są określone w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. i zostały one odtworzone w aneksie do tego raportu. Należy wziąć pod uwagę, iż naruszenie przepisów WPR ma charakter poważny, jeżeli kryteria o których mowa w paragrafie 1 są spełnione łącznie.

2 System punktów

Art. 92 rozporządzenia kontrolnego nakłada na państwa członkowskie obowiązek stosowania systemu punktów za poważne naruszenia przepisów przyznawanych armatorowi statku rybackiego oraz kapitanowi statku. Pomimo iż system punktowy dla właściciela licencji połowowej jest szczegółowo opisany w rozporządzeniu unijnym, system punktowy dla kapitana statku został jedynie zarysowany. Rozporządzenie kontrolne wskazuje, że: „państwa członkowskie ustanawiają również system punktów, na którego podstawie kapitanowi statku przyznaje się odpowiednią liczbę punktów za poważne naruszenie przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, którego się dopuścił”.¹⁸

dorsza; (v) inspekcja co najmniej 3% masy wszystkich wyładunków ryb pochodzących z połowów niesortowanych; (vi) inspekcje dotyczące rynku rybnego: co najmniej 150 inspekcji magazynów i środków transportu (minimalna liczba dla OIRM w Gdyni- 50, OIRM w Słupsku- 50, OIRM w Szczecinie-50) oraz inspekcje co najmniej 5% masy dorszy, śledzi atlantyckich, łososi i szprotów na etapie pierwszej sprzedaży, transportu i magazynowania.

¹⁶ Polski Krajowy Program Kontroli na Morzu Bałtyckim na 2016 r., op.cit.

¹⁷ Rozmowa z Markiem Gróbarczykiem, Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, data publikacji: 2.09.2016, <<http://www.24kurier.pl/rybolowstwo/ekologia-rownowaga-rybak/>>.

¹⁸ Artykuł 92 ust.6 rozporządzenia kontrolnego.

Listopad 2016

Przepisy krajowe dotyczące przyznawania punktów za poważne naruszenia dotyczą zarówno armatora, jak i kapitana statku¹⁹. Nazewnictwo użyte w tych przepisach różni się nieco od tego w rozporządzeniu kontrolnym, które przewiduje zastosowanie systemu punktowego w stosunku do właściciela licencji połowowej oraz kapitana statku.²⁰

2.1 System punktów dla armatorów

Przyznanie punktów następuje w drodze decyzji wydanej przez Okręgowego Inspektora Rybołówstwa Morskiego.²¹ Poprzez tę samą decyzję rozstrzyga się również o wymierzeniu kary pieniężnej za poważne naruszenia. Decyzjom tym nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego.²² Od decyzji takiej przysługuje odwołanie. Zgodnie z art. 4 u.o.r.m w sprawach dotyczących połowów na morzu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego²³, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej. Od każdej decyzji wydanej w pierwszej instancji przez Okręgowego Inspektora Rybołówstwa Morskiego przysługuje prawo do odwołania do organu wyższego stopnia - ministra właściwego do spraw rybołówstwa morskiego.²⁴ Decyzje te mogą dotyczyć np. nałożenia kary lub wydania specjalnego zezwolenia połowowego. Po wyczerpaniu środków zaskarżenia, jakie służyły skarżącemu w postępowaniu przed organem właściwym można wnieść skargę do sądu administracyjnego. Od wydanego przez wojewódzki sąd administracyjny wyroku przysługuje skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego.²⁵

Liczba przyznanych punktów zależy od kategorii poważnego naruszenia i jest określona zgodnie z Aneksiem XXX Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego. Zgodnie z Rozporządzeniem kontrolnym i Rozporządzeniem wykonawczym, w rozdziale 4 u.o.r.m przewidziano możliwość zawieszenia i cofnięcia licencji w przypadku uzyskania odpowiedniej liczby punktów.²⁶ Dodatkowo cofnięcie licencji powoduje wygaśnięcie z mocy prawa specjalnego zezwolenia połowowego.²⁷

2.2 System punktów dla kapitanów

Punkty za poważne naruszenia przepisów WPR przyznawane są w formie decyzji kapitanowi statku przez Okręgowego Inspektora Rybołówstwa Morskiego zgodnie z art. 92 ust. 2 rozporządzenia kontrolnego.²⁸ W tej samej decyzji rozstrzyga się również o wymierzeniu kary pieniężnej za poważne naruszenie przepisów WPR. Decyzji tej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

Punkty przypisane są zgodnie z Aneksiem XXX rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia kontrolnego. Ponadto art. 81 oraz 82 u.o.r.m zawierają bardziej szczegółowe uregulowania dotyczące przyznania punktów kapitanowi statku. Polskie ustawodawstwo w tym zakresie odzwierciedla przepisy unijne mające zastosowanie w stosunku do właściciela licencji.

¹⁹ Artykuł 79 u.o.r.m.

²⁰ Artykuł 92 rozporządzenia kontrolnego.

²¹ Artykuł 79 ust.1 u.o.r.m.

²² Artykuł 79 ust.6 u.o.r.m.

²³ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, < <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>>.

²⁴ Artykuł 103 u.o.r.m.

²⁵ Artykuł 13 i 15 Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, <<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20021531270>>.

²⁶ Artykuł 36 i u.o.r.m.

²⁷ Artykuł 37.1 u.o.r.m.

²⁸ Artykuł 79 ust.3 u.o.r.m.

Listopad 2016

Przykładowo możemy znaleźć zapis, który zgodnie z art. 129 ust.1 rozporządzenia przewiduje, iż w przypadku zgromadzenia przez kapitana statku odpowiedniej liczby punktów (18, 36, 54, 72), nie może on pełnić funkcji kapitana statku rybackiego na okres czasu przewidziany w art.92 ust.3 rozporządzenia kontrolnego (2,4 i 8 miesięcy, a później na rok). Jedyną różnicą pomiędzy uregulowaniem polskim a unijnym w tej kwestii jest zapis mówiący, iż w przypadku, gdy kapitan uzbiera 90 punktów, nie może on pełnić funkcji kapitana przez okres 2 kolejnych lat od dnia wydania decyzji w sprawie przyznania punktów za poważne naruszenia. Prawo unijne zaś przewiduje w tym przypadku stałe cofnięcie licencji połowowej. Gdy podczas jednej kontroli inspektor stwierdzi dokonanie przez kapitana statku rybackiego co najmniej dwóch poważnych naruszeń WPR, łączna liczba punktów przyznanych za nie wynosi nie więcej niż 12.29

Okręgowy Inspektor Rybołówstwa Morskiego niezwłocznie informuje dyrektora urzędu morskiego, który wydał kapitanowi statku rybackiego dokument kwalifikacyjny uprawniający do zajmowania stanowiska kapitana, o zebraniu przez tego kapitana odpowiedniej liczby punktów za poważne naruszenia. Dodatkowo zwraca się on o umieszczenie kapitana na liście osób, których uprawnienia zostały zawieszony, o której mowa w art.72 ust.8 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim. Lista ta jest dostępna na stronie internetowej organu wydającego dokument o zawieszeniu. Na liście zamieszcza się imię i nazwisko tej osoby oraz numer, datę wystawienia i ważności dokumentu potwierdzającego uprawnienia.³⁰

W przypadku, gdy w okresie 3 kolejnych lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu punktów za poważne naruszenia kapitanowi, kapitan ten nie dokona kolejnego poważnego naruszenia przepisów WPR, z rejestru naruszeń wykreśla się wszystkie punkty przyznane temu kapitanowi.³¹ Przepis ten oddaje treść art. 92 ust. 4 rozporządzenia kontrolnego. Ostatecznie w przypadku wykreślenia z rejestru naruszeń określonej liczby punktów za poważne naruszenia przyznanych na statek rybacki armatorowi tego statku albo jego kapitanowi, z tego rejestru wykreśla się równocześnie tę samą liczbę punktów za te same poważne naruszenia odpowiednio armatorowi i kapitanowi tego statku.³²

2.3 Kary pieniężne

Polska wprowadziła system kar pieniężnych wraz z karami dodatkowymi za popełnienie poważnych naruszeń i naruszeń przepisów dotyczących rybołówstwa.

Zgodnie z art. 130 ust.1 u.o.r.m kary za poważne naruszenia oraz naruszenia nakładane są przez okręgowego inspektora do spraw rybołówstwa. Termin zapłaty kar wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji w sprawie wymierzenia kary pieniężnej.³³

Art. 125 u.o.r.m reguluje szczegółowe zasady nakładania kar za naruszenia przepisów WPR, przepisów ustawy lub aktów wykonawczych. Zasady mające zastosowanie do armatorów są uregulowane oddzielnie od zasad dla kapitanów, jako dodatkowe kryterium przyjmuje się długość statku rybackiego:

²⁹ Artykuł 81 u.o.r.m.

³⁰ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim, <<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20112281368>>.

³¹ Artykuł 83 ust.1 u.o.r.m.

³² Article 83 ust.2 u.o.r.m.

³³ Artykuł 130 ust.2 u.o.r.m.

Listopad 2016

- armator statku rybackiego o długości całkowitej równej albo większej niż 10 m podlega karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż 500 zł i nieprzekraczającej pięćdziesięciokrotności wynagrodzenia;
- armator statku rybackiego o długości całkowitej mniejszej niż 10 m podlega karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż 500 zł i nieprzekraczającej dziesięciokrotności wynagrodzenia;
- kapitan statku rybackiego o długości równej albo większej niż 10 m podlega karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż 500 zł i nieprzekraczającej dwudziestokrotności wynagrodzenia;
- kapitan statku rybackiego o długości mniejszej niż 10 m podlega karze w wysokości nie mniejszej niż 500 zł i nieprzekraczającej dziesięciokrotności wynagrodzenia.
- Art. 126 u.o.r.m reguluje kwestie kar za poważne naruszenia przepisów WPR. Art. 126 ust.1 u.o.r.m przewiduje kary za poważne naruszenia, o których mowa w art. 42 ust.1 rozporządzenia w sprawie połowów NNN³⁴ lub w art. 90 ust.1 rozporządzenia kontrolnego.³⁵ Zgodnie z art. 44 ust. 2 rozporządzenia w sprawie połowów NNN przepis tego artykułu przewiduje karę pieniężną o wysokości pięciokrotności wartości produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku popełnienia poważnego naruszenia. Art. 126 ust. 2 u.o.r.m przewiduje, że jeżeli w okresie 5 kolejnych lat ktoś dopuścił się co najmniej dwukrotnie poważnego naruszenia przepisów WPR, podlega on karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż ośmiokrotność wartości produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku popełnienia poważnego naruszenia i nieprzekraczającej dwudziestokrotności tej wartości. Zapis ten jest również zgodny z wymaganiami rozporządzenia w sprawie połowów NNN.
- Art. 126 ust.3 u.o.r.m odsyła do rozporządzenia w sprawie wysokości kar pieniężnych za poważne naruszenia przepisów WPR. Zgodnie z tym przepisem wysokość kar pieniężnych ustala się biorąc pod uwagę powtarzalność naruszeń przepisów WPR, ich wpływ na stan żywych zasobów morza i ekosystemu morskiego, osiągnięte korzyści finansowe powstałe w wyniku naruszeń i ich społeczną szkodliwość. Wartość produktów rybołówstwa zgodnie z tym przepisem ustalana jest na podstawie średniej ceny rynkowej danego gatunku organizmów morskich wynikającej z elektronicznego systemu raportowania połowów na dzień popełnienia naruszenia, a jeżeli w tym systemie brak jest średniej ceny rynkowej na dzień popełnienia naruszenia, bierze się pod uwagę średnią cenę rynkową z tego systemu na dzień najbliższy przed dniem, w którym popełniono naruszenie.

Ponadto, rozporządzenie to rozróżnia wysokości kar zgodnie z rodzajem popełnionego naruszenia na 1) kary za poważne naruszenia co najmniej dwukrotnie i nie więcej niż czterokrotnie w okresie 5 kolejnych lat i na 2) kary za poważne naruszenie przepisów wspólnej polityki rybołówstwa w przypadku popełnienia poważnego naruszenia co najmniej pięciokrotnie w okresie 5 kolejnych lat. W przypadku pierwszej kategorii, kary mogą sięgać jedenastokrotnej wartości produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku popełnienia poważnego naruszenia. Do drugiej kategorii zalicza się kary, które mogą sięgać piętnastokrotnej wartości nielegalnie pozyskanych produktów rybołówstwa.

³⁴ Artykuł 42 ust.1 rozporządzenia w sprawie połowów NNN brzmi następująco: "Na użytek niniejszego rozporządzenia poważne naruszenie oznacza: a) działania uznawane za połowy NNN zgodnie z kryteriami określonymi w art.3; b) prowadzenie działalności gospodarczej bezpośrednio związanej z połowami NNN, w tym handel produktami rybołówstwa; c) fałszowanie dokumentów, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu lub korzystanie z takich fałszywych lub nieważnych dokumentów."

³⁵ Artykuł 44 ust.2 rozporządzenia w sprawie połowów NNN brzmi następująco: "Państwa członkowskie stosują karę w maksymalnej wysokości wynoszącej co najmniej pięciokrotność wartości produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku popełnienia poważnego naruszenia".

Listopad 2016

2.4 Kary dodatkowe

Poza karami finansowymi, polskie prawo przewiduje również możliwość zastosowania niektórych spośród kar dodatkowych zawartych w art. 45 rozporządzenia w sprawie połowów NNN.

W myśl art. 109 ust. 1 punkt 7 u.o.r.m, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie naruszenia przepisów ustawy, inspektor rybołówstwa morskiego jest uprawniony do zatrzymania organizmów morskich i narzędzi połowowych oraz ich zabezpieczenia oraz do zatrzymania dokumentu uprawniającego do wykonywania rybołówstwa morskiego. Przepis ten odzwierciedla treść art. 45 ust.3 rozporządzenia w sprawie połowów NNN.

Ponadto, art. 109 ust.2 u.o.r.m przewiduje możliwość zatrzymania statku, jeżeli w czasie wykonywania czynności kontrolnych zachodzi uzasadnione podejrzenie naruszenia przepisów o rybołówstwie morskim. W tym przypadku inspektor rybołówstwa morskiego może zatrzymać statek rybacki o polskiej przynależności, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 103 Rozporządzenia 404/2011.36

Art. 110 u.o.r.m reguluje kwestie zatrzymania statku o obcej przynależności. Zgodnie z ustępem 1 tego artykułu, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie naruszenia przepisów o rybołówstwie morskim, Inspektor Rybołówstwa Morskiego może zatrzymać i skontrolować oraz doprowadzić do portu znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej statek o obcej przynależności znajdujący się na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustęp 2 tego artykułu nakłada na inspektora rybołówstwa morskiego obowiązek zawiadomienia okręgowego inspektora rybołówstwa morskiego o zatrzymaniu i doprowadzeniu statku rybackiego obcej przynależności do portu. Okręgowy inspektor przekazuje tę wiadomość niezwłocznie właściwemu organowi państwa bandery tego statku.

Dodatkowo Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) reguluje inne dodatkowe sankcje za poważne naruszenia. Zgodnie z art. 12 ust.3b tej ustawy podmiotom, które wpisane są do rejestru naruszeń, o którym mowa w art. 80 u.o.r.m w związku z dopuszczeniem się poważnego naruszenia, nie przysługuje pomoc finansowa w rozumieniu treści tej ustawy.

3 Rejestr naruszeń przepisów WPR

Zgodnie z wymaganiami art. 93 rozporządzenia kontrolnego, art. 80 u.o.r.m ustanowił rejestr naruszeń przepisów WPR, który prowadzony jest w formie elektronicznej przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa.

³⁶ Artykuł 103 Rozporządzenia nr 404/2011 brzmi następująco: "(1) Urzędnicy odpowiedzialni za przeprowadzenie inspekcji dopilnowują aby nie podejmowana żadnych działań, które mogłyby zagrozić bezpieczeństwu statku rybackiego i jego załogi. (2) Urzędnicy nie wymagają, aby kapitan statku rybackiego na który wchodzi lub z którego schodzą, zatrzymywał statek lub manewrował podczas łowienia lub wstrzymał wydawanie lub wybieranie narzędzi połowowych. Urzędnicy mogą jednak wymagać przerwania lub opóźnienia wydania narzędzi połowowych, aby umożliwić bezpieczne wejście na statek lub zejście ze statku rybackiego, do czas zakończenia wejścia na statek rybacki lub zejścia z niego. W przypadku wejścia na pokład opóźnienie to nie przekracza 30 minut od momentu wejścia w urzędników na statek rybacki, chyba że stwierdzono naruszenie przepisów. Niniejszy przepis nie wpływa na fakt, że urzędnicy mogą wymagać wybrania narzędzi w celu przeprowadzenia inspekcji."

Listopad 2016

Rejestr ten nie jest dostępny poprzez standardowe wyszukiwanie w internecie. Dlatego też został skierowany wniosek o udostępnienie informacji publicznej do Stałego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej oraz do Ministerstwa Gospodarki Morskiego i Żeglugi Śródlądowej z pytaniem, czy rejestr ten został wprowadzony tak, jak tego wymaga unijne oraz polskie prawo.

Zgodnie z otrzymaną informacją, rejestr został wprowadzony w 2015 roku i ma formę odpowiedniej zakładki - rejestr naruszeń, w systemie ERS (ang. Electronic Reporting System) administrowanym w Centrum Monitorowania Rybołówstwa w Gdyni.

Art. 80 u.o.r.m stanowi, iż rejestr naruszeń powinien zawierać: imię i nazwisko albo nazwę armatora statku rybackiego i kapitana statku rybackiego, przy użyciu którego dokonano naruszenia przepisów WPR, numer CFR (ang. Common Fleet Register) i oznakę rybacką statku rybackiego, przy użyciu którego dokonano naruszenia przepisów WPR, rodzaj naruszenia przepisów WPR, liczbę przyznanych punktów za poważne naruszenia, wysokość kar pieniężnych wymierzonych za dokonanie naruszenia przepisów WPR.

Dane zamieszczane w rejestrze naruszeń nie są publicznie dostępne. Udostępnia się je organom administracji rządowej, sądom i prokuratorom oraz instytucjom realizującym zadania wynikające z wdrażania funduszy Unii Europejskiej w zakresie niezbędnych do wykonywania ich zadań ustawowych.

Dane zgromadzone w rejestrze udostępnia się również na wniosek właścicielowi statku rybackiego albo armatorowi tego statku dotyczące rodzaju naruszeń przepisów WPR dokonanych przy użyciu tego statku oraz dane dotyczące liczby punktów za poważne naruszenia oraz na wniosek kapitana statku rybackiego udostępnia się dane dotyczące liczby punktów oraz wysokości kar pieniężnych przyznanych mu za poważne naruszenia.

3.1 Co dzieje się w praktyce

3.2 Dane dotyczące polskiego krajowego programu kontroli na Morzu Bałtyckim

Zwrócono się z wnioskiem do okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego o udostępnienie informacji publicznej w celu zebrania danych dotyczących przeprowadzonych inspekcji w świetle Polskiego Krajowego Programu Kontroli na Morzu Bałtyckim. W odpowiedzi otrzymano następujące informacje od dwóch okręgowych inspektorów:

Pomiędzy 1 stycznia 2016 r. a 26 września 2016 r., inspektorzy z OIRM w Szczecinie przeprowadzili 162 kontrole na morzu i 964 kontrole na lądzie. Zgodnie z udzieloną odpowiedzią, wyniki tych inspekcji nie dały podstaw, aby wszcząć postępowanie administracyjne, które skutkowałoby przyznaniem punktów za poważne naruszenia przepisów WPR.

Zgodnie z informacją udzieloną przez OIRM w Słupsku, pomiędzy 1 stycznia 2016 a 27 września 2016 r. przeprowadzono 709 kontroli na lądzie oraz 251 kontroli na morzu statków rybackich. W rezultacie wszczęte zostały cztery postępowania administracyjne, które w

Listopad 2016

momencie udzielenia informacji były w toku postępowania. Wyniki przeprowadzonych inspekcji nie doprowadziły dotychczas do przyznania punktów za poważne naruszenia przepisów WPR.

Dane dotyczące wspólnotowego planu rozmieszczenia (ang. JDP) dla Morza Bałtyckiego na rok 2015 zawarte są w rocznym sprawozdaniu Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa.³⁷ Według sprawozdania w roku 2015 w Polsce zostało przeprowadzonych 1074 kontroli na lądzie, z czego wykryto 24 naruszenia. Przeprowadzono również 768 inspekcji na morzu, podczas których wykryto 20 naruszeń.

Liczba naruszeń w Polsce w porównaniu z innymi państwami członkowskimi jest relatywnie niska: około 2% dla inspekcji na lądzie i na morzu. W porównaniu na przykład z Francją, gdzie liczba naruszeń odnotowana przez "Centre National de Surveillance des Pêches" wynosi około 18% na morzu i 8% na lądzie³⁸. Powód tych rozbieżności pomiędzy państwami członkowskimi jest niejasny.

Ładunki z polskich statków są silnie skoncentrowane na portach w Kołobrzegu, Władysławowie, Helu, Ustce i Darłowie. Minister właściwy do spraw rybołówstwa przyznał, iż infrastruktura portowa wymaga szybkiej modernizacji³⁹. W świetle realizacji obowiązku wyładunkowego, szczególnie istotnym jest zapewnienie odpowiednich budynków i sprzętu umożliwiających zarządzanie niechcianymi połowami. Zgodnie z opinią ministra inwestycje w porty rybackie, miejsca wyładunku doprowadzą do lepszego egzekwowania obowiązku wyładunku, jak również poprawią jakość kontroli wyładunków.

3.3 Dane dotyczące naruszeń

Dane dotyczące naruszeń oraz poważnych naruszeń przepisów WPR nie są dostępne publicznie i nie mogą być znalezione bez zaadresowania wniosku o udostępnienie informacji publicznej do odpowiednich organów.

Po wysłaniu kilku wniosków otrzymano dane z trzech inspektoratów dotyczące naruszeń oraz poważnych naruszeń zasad WPR.

3.4 Dane dotyczące naruszeń z Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie

Okręgowy Inspektor Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie nie nałożył kar za poważne naruszenia od momentu wejścia w życie u.o.r.m. W roku 2016 nałożono kary za naruszenia zgodnie z przepisem 130 ust.1 u.o.r.m.

W latach 2011-2015 nakładano kary zgodnie z art. 64 uchylonej już Ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie⁴⁰. Artykuł ten przewidywał kary pieniężne w razie naruszenia przepisów tej ustawy, aktów wykonawczych do ustawy oraz przepisów WPR. W roku 2011 nałożono 24 kary dotyczące naruszeń przepisów o rybołówstwie, w 2012 r.- 17; w 2013 r.- 24; w 2014 r.- 33 oraz 2 w 2015 r.

³⁷ Zobacz: <<http://www.efca.europa.eu/en/content/annual-report-2015>>.

³⁸ Zobacz: <http://www.developpement-durable.gouv.fr/IMG/pdf/Bilan_2015_du_CROSS_Etel.pdf>.

³⁹ Rozmowa z Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Markiem Gróbarczykiem, op.cit.

⁴⁰ Ustawa z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie, <<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040620574>>.

Listopad 2016

Inspektorat poinformował, iż między latami 2011-2015 sankcje były nakładane w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenia przepisów o rybołówstwie. Od roku 2016 kary nakładane są w oparciu o Rozporządzenie Ministra i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2015 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenia przepisów o rybołówstwie morskim.

3.5 Dane dotyczące naruszeń z Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Słupsku

Okręgowy Inspektor Rybołówstwa Morskiego w Słupsku udostępnił zbiorowe dane dotyczące naruszeń w świetle starej ustawy o rybołówstwie z 2004 r. z lat 2010-2014. W roku 2010 stwierdzono 26 naruszeń, w 2011 - 33, w 2012 - 26, w 2013 - 46 oraz w 2014 - 25. Naruszenia dotyczyły głównie rejestracji i zgłaszania połowów lub danych dotyczących połowów oraz stosowania zakazanych narzędzi połowu lub narzędzi niespełniających określonych kryteriów. Nie stwierdzono do tej pory żadnych poważnych naruszeń. Inspektorat poinformował również, iż przeciętny czas postępowania administracyjnego w pierwszej instancji wynosi ok. 3 miesiące.

3.6 Dane dotyczące naruszeń z Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Gdyni

Najbardziej dokładne i szczegółowe dane dostarczył Okręgowy Inspektor Rybołówstwa Morskiego w Gdyni. Od momentu wejścia w życie u.o.r.m nie wykryto żadnych poważnych naruszeń. Naruszenia, które zostały zakwalifikowane w świetle starej ustawy o rybołówstwie jako „poważne”, należały najczęściej do następujących kategorii:

- wprowadzanie fałszywych danych lub niewprowadzanie danych do dzienników połowowych, deklaracji wyładunkowych, deklaracji przejęcia i dokumentów przewozowych lub nieprzechowywaniu bądź nieprzekazywaniu tych dokumentów;
- nielegalne połowy w określonej strefie i/lub podczas szczególnego okresu;
- używanie lub posiadanie na pokładzie niedozwolonych narzędzi połowowych lub sprzętu wpływającego na selektywność narzędzi połowowych.
- Zgodnie z otrzymaną z Inspektoratu informacją sankcje za poważne naruszenia w myśl rozporządzenia w sprawie połowów NNN były nakładane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenia przepisów o rybołówstwie. Rozporządzenie to zawierało kategorie naruszeń, które kwalifikowały się do kategorii naruszeń zawartych w rozporządzeniu w sprawie połowów NNN. Jednakże biorąc pod uwagę fakt, iż nie istniały wówczas krajowe środki prawne traktujące o tym zagadnieniu (takie jak kryteria, na podstawie których okręgowy inspektor rybołówstwa morskiego dokonuje oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów WPR), wyróżnik 'poważne' został dodany do celów sprawozdawczych. Dokładnie rzecz ujmując oznacza to, iż rząd polski przez szereg lat nie wypełniał swoich zobowiązań wynikających z rozporządzenia kontrolnego oraz rozporządzenia w sprawie połowów NNN.
- Przykładowo art. 3 ust.1b rozporządzenia w sprawie połowów NNN zawiera domniemanie, że statek rybacki prowadzi połowy NNN, co stanowi poważne naruszenia w świetle art. 42 rozporządzenia NNN, jeżeli: „nie wypełnił swoich zobowiązań dotyczących rejestracji i zgłaszania połowu lub danych dotyczących połowu, w tym

Listopad 2016

danych przekazywanych przez satelitarny system monitorowania statków, lub uprzednich powiadomień na mocy art. 6 rozporządzenia w sprawie połowów NNN”.

- Paragraf 3 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenia przepisów o rybołówstwie stanowił, że za niewpisanie lub wpisanie nieprawdziwych danych do dziennika połowowego lub deklaracji wyładunkowo-przeładunkowej wysokość kary pieniężnej nakładanej na kapitana statku rybackiego o długości równej albo większej niż 10 m wynosi od 1000 zł do 25 000 zł.
- Okręgowy inspektor rybołówstwa morskiego wymierzając kary za czyn opisany wyżej brał pod uwagę zarówno wartość nieraportowanego połowu, jak i powtarzalność czynu oraz gatunek ryb, który był przedmiotem połowów. W zależności od tych czynników wartościował wysokość kar w granicach podanych w rozporządzeniu.
- W świetle ówczesnie obowiązującego rozporządzenia kary podzielone były na trzy kategorie: 1) mające zastosowanie do armatorów statków rybackich o długości całkowitej równej albo większej niż 10 m; 2) mające zastosowanie do kapitanów statków rybackich o długości całkowitej równej albo większej niż 10 m; 3) mające zastosowanie do armatorów lub kapitanów statków rybackich o długości całkowitej mniejszej niż 10 m. Istniało 37 kategorii kar finansowych nakładanych za naruszenia popełnione przez armatorów statków, 38 kategorii kar finansowych nakładanych za naruszenia popełnione przez kapitanów statków oraz 39 kategorii kar finansowych nakładanych za naruszenia popełnione przez armatorów i kapitanów przy użyciu statków o długości całkowitej mniejszej niż 10m. Przedział wysokości kar finansowych wynosił od 500 zł do 44 000 zł.

OIRM w Gdyni w odpowiedzi na wniosek o dostęp do informacji publicznej, udzielił danych dotyczących naruszeń w latach 2004 - 2015 popełnionych na terenach będących w jurysdykcji OIRM w Gdyni.

Liczba ustalonych naruszeń oraz nałożonych kar finansowych:

rok	liczba naruszeń art.63 ustawy z 2004 r.		wysokość kar za naruszenia art.63 ustawy z 2004 r.	
	ogółem	'poważne' naruszenia	ogółem	'poważne' naruszenia
2004	45	0	117.450 zł	0 zł
2005	40	0	125.900 zł	0 zł
2006	85	0	210.700 zł	0 zł
2007	68	0	157.600 zł	0 zł

Listopad 2016

2008	126	0	629.600 zł	0 zł
2009	197	0	1.271.000 zł	0 zł
	ogółem	'poważne' naruszenia	ogółem	'poważne' naruszenia
2010	158	48	661.500 zł	81.200 zł
2011	161	72	548.600 zł	91.600 zł
2012	168	51	119.250 zł	94.500 zł
2013	79	24	105.800 zł	71.000 zł
2014	127	31	103.150 zł	73.100 zł
	liczba naruszeń z art.63 ustawy z 2004 r.		wysokość kar za naruszenia art.63 ustawy z 2004 r.	
	ogółem	'poważne' naruszenia	ogółem	'poważne' naruszenia
2015	27	10	40.400 zł	12.500 zł

Przeciętny czas postępowania administracyjnego w pierwszej instancji wynosi około 67 dni.

4 Dyskusja i rekomendacje

Z przeprowadzonego badania wynika, iż postęp w Polsce dotyczący realizacji wymogów rozporządzenia kontrolnego, które przyjęte zostało w 2009 r. i weszło w życie 1 stycznia 2010 r. był dotychczas powolny. Sytuacja poprawiła się dopiero niedawno. W tym względzie, jeżeli porównać konkluzje zawarte w raporcie z 2009 roku pt. „Raport z przeprowadzonego monitoringu instytucji odpowiedzialnych za kontrolę polskiego rybołówstwa na Morzu Bałtyckim” z nowymi ramami prawnymi obecnie obowiązującymi dotyczącymi kontroli i egzekwowania

Listopad 2016

przepisów, można zauważyć, iż większość obaw została uwzględniona poprzez reformę WPR w 2013 r. oraz przyjęcie nowej ustawy o rybołówstwie morskim w 2014 r.

Ze względu na fakt, że polskie ramy prawne dotyczące wdrażania przepisów o rybołówstwie zostały zmienione całkiem niedawno, jest zbyt wcześnie, aby ocenić, czy obecny system jest efektywny czy też nie. Oceniając dane dotyczące liczby przeprowadzonych inspekcji, które zostały udostępnione przez dwa inspektoraty oraz przez Europejską Agencję Kontroli Rybołówstwa, można założyć, że liczba inspekcji jest relatywnie wysoka. Należy jednak zauważyć, iż liczba ustalonych naruszeń w porównaniu z inspekcjami jest zaskakująco niska i ten fakt rodzi pytanie o jakość przeprowadzanych kontroli.

Nowa polska legislacja dotycząca rybołówstwa przewiduje bardziej rozbudowany system kar. Polskie prawo przewiduje obecnie finansowe, jak i niektóre spośród dodatkowych kar przewidzianych prawem unijnym. Dopiero praktyka pokaże, czy te nowe ramy sprawią, iż każdy kto dopuści się poważnego naruszenia zostanie ukarany sankcjami administracyjnymi, które są skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające jak wymagają tego przepisy art. 90 rozporządzenia kontrolnego oraz art. 44 ust.1 rozporządzenia w sprawie połowów NNN.

Poza tymi zmianami dotyczącymi egzekwowania przepisów dotyczących rybołówstwa w Polsce, pozostają kwestie, które wciąż budzą niepokój i które chcemy w tym miejscu omówić.

Jakość i efektywność kontroli musi zostać ulepszona w celu skutecznego wykrywania naruszeń oraz poważnych naruszeń. Z otrzymanych od trzech inspektoratów danych można stwierdzić, iż liczba ustalonych naruszeń jest niska w porównaniu do liczby przeprowadzonych kontroli. Liczba wykrytych naruszeń jest również niska w porównaniu do innych państw członkowskich, takich jak np. Francja⁴¹. Od momentu wejścia w życie nowego prawa nie ustalono żadnych poważnych naruszeń przepisów WPR. W tym kontekście zalecenia oraz szkolenia na temat użycia sankcji administracyjnych w przypadku poważnych naruszeń mogłyby pomóc rozpowszechnić wiedzę na temat nowych regulacji pomiędzy właściwymi organami.

Dane dotyczące liczby naruszeń w Polsce nie są publicznie dostępne. Art. 93 rozporządzenia kontrolnego, który ustanowił krajowy rejestr naruszeń przepisów, nie zawiera przepisu wymagającego, aby rejestr ten był publicznie dostępny. Jednak inne przepisy prawne przemawiają na korzyść publicznego dostępu publicznego do rejestru. Przykładowo, art. 3 rozporządzenia WPR traktuje o przejrzystości przetwarzania danych zgodnie z istniejącymi wymogami prawnymi dotyczącymi zasady poufności. Stanowi to jedną z głównych zasad dobrych rządów.

W związku z tym przejrzystość powinna być nadrzędną zasadą krajowego rejestru naruszeń. W niedawnym wywiadzie obecny Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej - Marek Gróbarczyk, wskazał na zaplanowaną reformę struktury inspektoratów⁴². Zmiana ta przewiduje połączenie inspektoratów w jedną instytucję. Mogłoby to pomóc w monitorowaniu oraz skonsolidowaniu danych dotyczących wdrożenia systemu w bardziej zharmonizowany sposób i w rezultacie pozytywnie wpłynąć na efektywność egzekwowania przepisów dotyczących rybołówstwa w Polsce.

⁴¹ Zobacz „The Control and enforcement of fisheries in France”, ClientEarth, listopad 2016, < <http://www.documents.clientearth.org/library/download-info/the-control-and-enforcement-of-fisheries-in-france/> >.

⁴² Rozmowa z Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Markiem Gróbarczykiem, op.cit.

Listopad 2016

Część przepisów dotyczących rybołówstwa została zmieniona, by je dostosować do wymogów WPR, jednak istnieją wątpliwości, czy jest to skuteczne. Łącznie z u.o.r.m przyjęto serię aktów wykonawczych do ustawy. Podczas gdy środki te zasadniczo nie były odpowiedzialne za zmianę skutków prawnych prawa unijnego (zasada bezpośrednia skuteczności), to w polskim porządku prawnym wprowadziły one pewien stopień niepewności prawnej i dlatego też jest prawdopodobnym, że ukryją one znaczenie rozporządzeń unijnych.

Głównym problemem, który powinien zostać poruszony w tym kontekście, jest sformułowanie polskich aktów wykonawczych, które często wprowadza w błąd.

Pomimo tego, iż udało się stworzyć system egzekwowania przepisów, jest on nadmiernie skomplikowany oraz wprowadzający w błąd. Zawiera serię odniesień do prawa unijnego (lub ich brak), co powoduje, iż polskie akty wykonawcze są wewnątrznie niespójne. Przykładem jest Rozporządzenie w sprawie wysokości kar pieniężnych za poważne naruszenia przepisów WPR, które rozróżnia kary w zależności od wagi stwierdzonego naruszenia. Paragraf 1 pkt 2.4 rozporządzenia zawiera listę dwunastu kategorii naruszeń, które podlegają karze do piętnastokrotności wartości produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku popełnienia poważnego naruszenia co najmniej pięciokrotnie w okresie 5 kolejnych lat. Niektóre z tych naruszeń zostały zdefiniowane w rozporządzeniu do ustawy, inne w u.o.r.m, a jeszcze inne w rozporządzeniach w sprawie połowów NNN oraz kontrolnym. Przykład stanowi paragraf 1 pkt 2.4d, który nakłada karę za rybołówstwo komercyjne przy użyciu statku nieposiadającego przynależności państwowej. Pomimo tego, iż naruszenie to zostało zdefiniowane w artykule 3 ust.1l rozporządzenia w sprawie połowów NNN, przepisy polskiego rozporządzenia nie odsyłają do tego przepisu. Jednak już w paragrafie 1 pkt 2.4i polskiego rozporządzenia ustawodawca odnosi się do naruszenia zawartego w artykule 3 ust.1j rozporządzenia w sprawie połowów NNN, jednak nie zawiera definicji naruszenia w samym przepisie.

Podsumowując sposób sformułowania rozporządzeń jest skomplikowany i przez to trudno go zrozumieć nie będąc znawcą tematu. Publicznie dostępne oraz kompleksowe wytyczne na ten temat pomogłyby prawdopodobnie osiągnąć większą zgodność z przepisami unijnymi.

Podsumowanie

W raporcie tym poddano analizie ramy prawne kontroli oraz egzekwowania systemu rybołówstwa w Polsce. Przeanalizowano polskie ustawodawstwo oraz informacje zebrane dzięki wnioskowi o udostępnienie informacji publicznej w związku z wymogami unijnymi. Następnie porównano wnioski niniejszego opracowania z wnioskami raportu z roku 2009 przygotowanego przez Fisheries Secretariat oraz Fundację Gaja. Pomogło to podkreślić pozytywne zmiany w krajowym systemie, ale również otworzyło dyskusję na temat pozostałych kwestii, które powinny zostać podjęte przez władze krajowe takie, jak polepszenie jakości i efektywności kontroli, stworzenie wytycznych dla organów nakładających sankcje, zwiększona przejrzystość danych dotyczących kontroli oraz egzekwowanie oraz uproszczenie ram prawnych dotyczących rybołówstwa.

Listopad 2016

Aneks I - Kryteria na podstawie których Okręgowy Inspektor Rybołówstwa Morskiego dokonuje oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa

	Kryteria na podstawie których inspektor rybołówstwa morskiego dokonuje oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa			
Rodzaj stwierdzonego naruszenia przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa	Powtarzalność danego naruszenia przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa	Wartość osiągniętych korzyści finansowych powstałych w wyniku naruszenia Wspólnej Polityki Rybołówstwa albo wartość rynkowa produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku naruszenia tych przepisów	Długość całkowita albo moc głównego silnika statku rybackiego, przy którego użyciu dokonano naruszenia przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa	Obszar popełnienia naruszenia przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa

Listopad 2016

<p>Kto zmienia, zakrywa, przysłania, zamazuje lub zaciera oznakę rybacką statku rybackiego podlega karze pieniężnej w wysokości 4000 zł</p>	<p>Co najmniej dwukrotnie w okresie 12 kolejnych miesięcy od dnia, w którym decyzja w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za ten sam rodzaj naruszenia stała się ostateczna</p>	<p>Powyżej 4000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Obszar, o którym mowa w art. 9 ust.1 u.o.r.m</p> <p>Art.9 ust.1 u.o.r.m brzmi następująco:</p> <p>Wyodrębnia się następujące segmenty floty obejmujące statki rybackie, przy użyciu których prowadzi się rybołówstwo komercyjne:</p> <p>na wodach otwartych Morza Bałtyckiego, obszarach wyłącznej strefy ekonomicznej i morza terytorialnego, Zatoki Puckiej i Zatoki Gdańskiej, o długości całkowitej nie mniejszej niż 5 m;</p> <p>na obszarach, o których mowa w art.4 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 21 marca 1991r.* o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej oraz na obszarach na północ od granicy między wodami morskimi a wodami śródlądowymi wyznaczonej w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art.3- o długości całkowitej do 12,00 m;</p> <p>na obszarach morskich innych niż wymienione w pkt 1 i 2</p>
<p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 3 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>				

Listopad 2016

<p>Kto prowadzi połowy przy użyciu narzędzi połowowych przeznaczonych do połowów komercyjnych bez wydanej na statek rybacki, przy użyciu którego prowadzi połowy, licencji, podlega karze pieniężnej w wysokości do 5000 zł</p> <p>(naruszenie, o którym mowa w art. 124 pkt 1 lit.a u.o.r.m)</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 3 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz w okresie 12 kolejnych miesięcy od dnia, w którym decyzja w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za ten sam rodzaj naruszenia stała się ostateczna</p>	<p>Powyżej 3000 zł</p>	<p>Powyżej 10 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Kto prowadzi połowy przy użyciu narzędzi połowowych przeznaczonych do połowów komercyjnych bez wydanego na statek rybacki, przy użyciu którego prowadzi połowy, specjalnego zezwolenia połowowego, podlega karze pieniężnej w wysokości 3000 zł</p> <p>(naruszenie, o którym mowa w art.124 pkt 1 lit.b u.o.r.m)</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 7 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 5000 zł</p>	<p>Powyżej 10 m</p>	<p>Idem</p>

Listopad 2016

<p>Kto wykonując rybołówstwo komercyjne nie realizuje obowiązku, o którym mowa w art.15 ust.1 rozporządzenia nr 1380/2013, podlega karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż 2000 zł i nieprzekraczającej dziesięciokrotności wynagrodzenia</p> <p>(naruszenie o którym mowa w art. 124 pkt 3 lit.a u.o.r.m)</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 5 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia Kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej dwukrotnie</p>	<p>Niezależnie od wartości osiągniętych korzyści finansowych albo wartości rynkowej produktów rybołówstwa</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Nieprzekazywanie podczas wykonywania rybołówstwa komercyjnego informacji, o których mowa w art.19 ust.1 rozporządzenia 404/2011, za pomocą urządzenia umożliwiającego satelitarne monitorowanie lokalizacji statku rybackiego albo w sposób określony w art.25 ust.1 tego Rozporządzenia</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 1 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej dwukrotnie</p>	<p>Powyżej 15 000 zł</p>	<p>Powyżej 20 m</p>	<p>Idem</p>

Listopad 2016

<p>Wykonywanie rybołówstwa komercyjnego bez urzędnika umożliwiającego monitorowanie lokalizacji statku rybackiego wbrew obowiązku, o którym mowa w art.9 ust.2 Rozporządzenia nr 1224/2009</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 1 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej dwukrotnie</p>	<p>Powyżej 10 000 zł</p>	<p>Powyżej 20 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Niewpisanie danych do dziennik połowowego lub deklaracji przeładunkowej, lub deklaracji wyładunkowej</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 1 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 15 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Wpisanie nieprawdziwych danych do dziennika połowowego lub deklaracji przeładunkowej, lub deklaracji wyładunkowej</p> <p>(reflects serious infringement No 3 of the XXX Annex)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 20 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>

Listopad 2016

<p>Nieprzekazanie dziennika połowowego lub deklaracji przeładunkowej, lub deklaracji wyładunkowej okręgowemu inspektorowi rybołówstwa morskiego właściwemu ze względu na port macierzysty statku rybackiego- w przypadku zakończenia rejsu w porcie macierzystym tego statku albo właściwemu ze względu na port zakończenia rejsu statku rybackiego- w przypadku zakończenia rejsu w porcie niebędącym portem macierzystym tego statku, albo nieprzekazanie danych z dziennika połowowego lub deklaracji przeładunkowej, lub deklaracji wyładunkowej do Centrum Monitorowania Rybołówstwa- w przypadku prowadzenia dziennika połowowego lub deklaracji przeładunkowej, lub deklaracji wyładunkowej w postaci elektronicznej</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 1 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 15 000</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>
--	------------------------	-----------------------	--------------------	-------------

Listopad 2016

<p>Utrudnianie inspektorom rybołówstwa morskiego wykonywania czynności kontrolnych lub inspekcji podczas wykonywania ich obowiązków lub zadań wynikających z przepisów o rybołówstwie morskim</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 10 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej dwukrotnie</p>	<p>Powyżej 10 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Utrudnianie pracy obserwatorom kontroli, o których mowa w art.73 ust.1 rozporządzenia nr 1224/2009, podczas wykonywania ich obowiązków lub zadań</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 10 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej dwukrotnie</p>	<p>Powyżej 10 000 zł</p>	<p>Powyżej 12 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Naruszenie, o którym mowa w art.3 ust.1 lit.g albo w art.42 ust.1 lit. c rozporządzenia nr 1005/2008</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 4 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 5000 zł</p>	<p>Powyżej 5 m</p>	<p>Idem</p>

Listopad 2016

<p>Wykonywanie rybołówstwa komercyjnego przy użyciu narzędzi połowowych, których używanie jest w danym okresie lub na określonym obszarze zabronione</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 2 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 20 000 zł</p>	<p>Powyżej 12 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Przekroczenie kwot połowowych określonych gatunków organizmów morskich wpisanych w specjalnym zezwoleniu połowowym</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 8 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 20 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Prowadzenie połowów w ramach wykonywania rybołówstwa komercyjnego gatunków organizmów morskich, które znajdują się w ustanowionych dla nich okresach ochronnych</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 8 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 15 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>

Listopad 2016

<p>Prowadzenie połowów w ramach wykonywania rybołówstwa komercyjnego gatunków organizmów morskich, które nie przekroczyły ustanowionych dla nich wymiarów ochronnych, wprowadzenie ich na pokład statku rybackiego lub dokonywanie przeładunku lub wyładunku takich organizmów morskich z wyłączeniem organizmów morskich gatunków objętych obowiązkiem o którym mowa w art.15 ust.1 rozporządzenia nr 1380/2013</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 5 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej</p>	<p>Powyżej 20 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Prowadzenie ukierunkowanych połowów w ramach wykonywania rybołówstwa komercyjnego gatunku organizmów morskich, dla którego obowiązuje zakaz takich połowów</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 9 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej</p>	<p>Powyżej 15 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>

Listopad 2016

<p>Prowadzenie połowów w ramach wykonywania rybołówstwa komercyjnego gatunku organizmów morskich, którego ogólna kwota połowowa została wyczerpana lub dla którego obowiązuje zakaz połowów</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 8,9 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 15 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Wykonywanie rybołówstwa komercyjnego przy użyciu statku nieposiadającego przynależności państwowej</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 12 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 10 000 zł</p>	<p>Powyżej 8 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Niedokonanie powiadomienia, o którym mowa w art.6 ust.1 Rozporządzenia nr 1005/2008</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Niezależnie od wartości osiągniętych korzyści finansowych albo wartości rynkowej produktów rybołówstwa</p>	<p>Powyżej 10 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Niedokonanie powiadomienia, o którym mowa w art.17 ust.1 Rozporządzenia nr 1224/2009</p>	<p>Co najmniej dwa razy</p>	<p>Powyżej 25 000</p>	<p>Powyżej 12 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Niedokonanie zgłoszenia, o którym mowa w art.17 ust.1 lub Rozporządzenia nr 1098/2007**</p>	<p>Co najmniej dwa razy</p>	<p>Powyżej 25 000 zł</p>	<p>Powyżej 12 m</p>	<p>Idem</p>

Listopad 2016

<p>Naruszenia o którym mowa w art.3 ust.1 lit.j rozporządzenia nr 1005/2008</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 11 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Niezależnie od powtarzalności</p>	<p>Powyżej 10 000 zł</p>	<p>Powyżej 10 m</p>	<p>Idem</p>
<p>Dokonanie wwozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku połowów nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych lub obrót takimi produktami</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 11 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 10 000 zł</p>	<p>Niezależnie od długości całkowitej</p>	<p>Niezależnie od obszaru</p>
<p>Nieprzekazanie okręgowemu inspektorowi rybołówstwa morskiego, którego terytorialny zakres działania obejmuje obszar wykonywania rybołówstwa statkami rybackimi o polskiej przynależności poza granicami polskich obszarów morskich, dokumentu sprzedaży- w przypadku o którym mowa w art.90 ust.1 lit.a rozporządzenia nr 1224/2009</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 1 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej dwa razy</p>	<p>Powyżej 7000 zł</p>	<p>Powyżej 12 m</p>	<p>Idem (jak w przypadku pozostałych naruszeń)</p>

Listopad 2016

<p>Wykonywanie rybołówstwa komercyjnego przy użyciu statku rybackiego, którego moc głównego silnika przekracza moc wpisaną w licencji połowowej wydanej na ten statek rybacki</p> <p>(odzwierciedla poważne naruszenie nr 2 zawarte w załączniku XXX do Rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia kontrolnego)</p>	<p>Co najmniej raz</p>	<p>Powyżej 10 000 zł</p>	<p>Moc głównego silnika przekracza moc wpisaną w licencji połowowej o więcej niż: 7% - dla silników o mocy do 100 kW, 5% - dla silników o mocy powyżej 100 kW</p>	<p>Idem</p>
--	------------------------	--------------------------	---	-------------

Artykuł 4 ust.1 i 3 Ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej określa obszary morskich wód wewnętrznych

** Rozporządzenie Rady (WE) nr 1098/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiające wieloletni plan w zakresie zasobów dorsza w Morzu Bałtyckim oraz połowów tych zasobów

Bibliografia

Prawo unijne:

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiający wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym, i nieuregulowanym połowów oraz ich powstrzymania i eliminowania.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1098/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiające wieloletni plan w zakresie zasobów dorsza w Morzu Bałtyckim oraz połowów tych zasobów.

Listopad 2016

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 404/2011 z dnia 8 kwietnia 2011 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009 ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania wspólnej polityki rybołówstwa.

Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 21 czerwca 2013 r. ustanawiająca indywidualny program kontroli i inspekcji dla połowów dorsza, śledzia atlantyckiego, łososia i szprota w Morzu Bałtyckim.

Prawo krajowe:

Ustawa z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim.

Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim.

Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie kryteriów, na podstawie których okręgowy inspektor rybołówstwa morskiego dokonuje oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za poważne naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2004 r. w sprawie siedzib i terytorialnego zakresu działania inspektorów rybołówstwa morskiego.

Polski Krajowy Program Kontroli na Morzu Bałtyckim na 2016 r.

Inne:

Raport z przeprowadzonego monitoringu polskiego systemu kontroli połowów na Morzu Bałtyckim, Federacja Zielonych Gaja, Szczecin 2009, <<http://gajonet.pl/publikacje/raport-z-monitoringu-instytucji-odpowiedzialnych-z/>>

EU Law: Text, Cases and Materials, P.Craig, G. de Búrca, Sixth Edition, Oxford University Press.

Listopad 2016

Elisabeth Druel
Prawnik/Juriste
+32 (0) 28081328
edruel@clientearth.org
www.clientearth.org

Liane Veitch
Koordynator projektu rybołówstwo
Program Bioróżnorodność
020 7749 5975
lveitch@clientearth.org
www.clientearth.org

Raport ten został napisany przez Annę Szczodrowską, konsultanta prawnego
(anna.m.szczodrowska@gmail.com)

ClientEarth jest nienastawioną na zysk organizacją pozarządową skupiającą prawników zajmujących się ochroną środowiska. Ma biura w Londynie, Brukseli i Warszawie. Łącząc prawo, naukę i politykę publiczną tworzy strategie i narzędzia, które pomagają mierzyć się z największymi problemami środowiska naturalnego.

Działalność ClientEarth nie byłaby możliwa bez hojnego wsparcia innych fundacji, instytucji publicznych oraz osób prywatnych.

Brussels
Rue du Trône 60
5ème étage
1050 Bruxelles
Belgique

London
274 Richmond Road
London
E8 3QW
UK

Warsaw
ul. Żurawia 45
00-680 Warszawa
Polska

ClientEarth is a company limited by guarantee, registered in England and Wales, company number 02863827, registered charity number 1053988, registered office 10 Queen Street Place, London EC4R 1BE, with a registered branch in Belgium, N° d'entreprise 0894.251.512, and with a registered foundation in Poland, Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi, KRS 0000364218.